

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

This Paper was downloaded from SAEXAMPAPERS

GAUTENG PROVINCE
EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

JUNIE EKSAMEN GRAAD 12

2026

NASIENRIGLYNE

REKENINGKUNDE (VRAESTEL 1)

10 bladsye

NASIENRIGLYNE:

1. Tensy anders vermeld in die nasienriglyne, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen penaliserings vir strafpunte vir misplaaste items nie.) Geen dubbelpenaliserings toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Tensy anders vermeld, gee volpunte vir korrekte antwoorde. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui word in memo vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie die metodepunt van die finale antwoord nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of - teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Waar 'n kandidaat meer as die vereiste aantal antwoorde voorsien, moet alle antwoorde nagegaan word om die voordeel aan die kandidaat te gee. Strafpunte mag toegeken word vir vreemde items indien 'n kandidaat volpunte vir die vraag verdien (maks. -2 per vraag).
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die redelikheid van die antwoord nagegaan word.
10. 'Bewerking' beteken 'kontroleer bewerking'. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: Kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, of per memo.
11. In bewerkings, moet punte nie toegeken word vir bewerkings as die teller en noemer omgeruil is nie – hierdie is ook van toepassing op verhoudings.
12. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige items wat gedeeltelik foutief is nie. Dui aan met 'n ☐.
13. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe bied buite die nasienriglyne. Let wel dat een opmerking verskillende aspekte kan bevat.
14. Kodes: f = vreemde items; p = plasing/aanbieding.

SA EXAM PAPERS

Proudly South African

NASIENRIGLYNE	REKENINGKUNDE (VRAESTEL 1)	GR12 0626
----------------------	---	------------------

VRAAG 1**1.1 Staat van Omvattende Inkomste vir die jaar geëindig 28 Februarie 2026**

Verkope (420 000 × 100/7)	6 000 000
Koste van verkope	(3 750 000)
Bruto wins Verkope – KVV 0	2 250 000
Ander Inkomste een deel korrek	579 500 ✓*
Kommissie Inkomste Gee punt as toon by inkomste of uitgawe. Geen punt indien getoon as inkomste en uitgawe.	420 000 ✓
Korting ontvang (32 700 ✓ + 800 ✓✓) een deel korrek	33 500 ✓*
Huurinkomste 150 000 twee punte 24 000 twee punte (154 950 ✓ – 4 950 ✓ – 12 000 ✓ – 12 000 ✓) 11	126 000 ✓*
Bruto bedryfsiAnkomste	2 829 500
Bedryfsuitgawes	(1 646 615) ✓*
Salarisse en lone	202 706
Ouditfooie	121 700
Waardevermindering (19 150 + 4 500 ✓✓ + 17 999 ✓✓) Een deel korrek	41 649 ✓*
Direkteursfooie 960 000 drie punte Een deel korrek (800 000 ✓✓ + 160 000 ✓ + 260 000 ✓)	1 220 000 ✓*
Handelsvoorraadtekort [189 450 – 160 050]	29 400 ✓✓
Bankkoste	550 ✓
Voorsiening vir oninbare skuld aansuiwering	860 ✓
Versekering (31 400 ✓ – 1 650 ✓✓) Een deel korrek 19	29 750 ✓*
Bedryfswins	1 182 885
Rente inkomste balanserende syfer	119 600
Wins voor rente uitgawe NWWB + RU	1 302 485
Rente uitgawe [5 400 × 12]	(64 800) ✓
Netto wins voor belasting NWWNB + IB	1 237 685
Inkomstebelasting (277 785 ✓ – 36 600 ✓) Een deel korrek	(241 185) ✓*
[187 000 + 211 600]	
Netto wins na belasting $\left(398\,600 \times \frac{100}{40} \right)$ 4	996 500

34

Een deel korrek, moet 'n akkuraatheidspunt hê om metode punt toe te ken.
 1 vreemde items (maks -2) by -5FB items -1 aanbieding (maks -1).
 Voors vir o/s aansuiwering moet as uitgawe getoon word.
 Neem kennis van beginsel 10 wanneer metodepunte toegeken word. Bewerkings volgens leerders se berekening
 tensy anders gespesifiseer

NASIENRIGLYNE	REKENINGKUNDE (VRAESTEL 1)	GR12 0626
----------------------	---	------------------

1.2 Staat van Finansiële Posisie soos op 28 Februarie 2026

EKWITEIT EN LASTE	
GEWONE AANDEELHOUSERSEKWITEIT	2 897 000
Gewone aandelekapitaal	2 100 000
Behoue Inkomste	797 000
NIE-BEDRYFSLASTE	383 600
Lening: Link Bank (423 200 ✓ + 64 800 ✓ – 104 400 ✓) Twee punte Een punt OF (488 000 – 104 400) 4 tEen pun Twee punte OF (423 200 – 39 600) Een punt [3 300 x 12] Twee punte OF (423 200 - (8 700 – 5 400))	383 600 ✓*
BEDRYFSLASTE (1 305 000/ 1,6)	815 625 ✓✓
Handels en ander betaalbares Dir. fooie Bt kred Kor O Huur Ink Dep Huur (234 500 + 160 000 ✓ – 7 200 ✓ – 800 ✓ + 24 000 ✓) + 4 950 ✓ – 8 000 Twee punte	415 450 ✓
Korttermyn deel van lening	104 400 ✓
Aandeehouers vir dividende	211 600 ✓#
Bank (oortrokke) balanserende syfer (moenie negatiewe syfer aanvaar nie)	84 175 ✓
TOTALE EKWITEIT EN LASTE 12	4 096 225 ✓

16

*Een deel korrek

-1 vreemde items (maks -2); aanbieding -1 (maks -1)

AHD mag ingesluit wees in H & AB

Neem kennis van beginsel 10 wanneer metodepunte toegeken word. Bewerkings volgens leerders se berekeninge tensy anders gespesifiseer.

TOTALE PUNTE	50
---------------------	-----------

SA EXAM PAPERS

Proudly South African

NASIENRIGLYNE	REKENINGKUNDE (VRAESTEL 1)	GR12 0626
----------------------	---	------------------

VRAAG 2

2.1 Behoue-inkomstenota op 31 Maart 2026

Saldo aan die begin	1 691 400
Netto wins na belasting	1 960 000 ✓
Terugkoop van aandele (192 000 ✓✓ X 0,35✓✓) of (192 000 ✓✓ x 7.90✓) (1 584 000 ✓ – 1 516 800 (drie punte) = - 67 200 merk een opsie	(67 200) ✓
Dividende (1 408 000 x 0,55) *een metode punt indien balanserende syfer	(774 400) ✓✓
Betaal	563 200
Finaal <i>Tot div – int div, moenie negatiewe syfer aanvaar nie</i>	211 200 ✓*
Saldo aan die einde	2 809 800 ✓

*Een metode punt indien balanserende syfer en nie berekening getoon.
Kan nie volpunte toeken uit 10 indien een van die syfers foutief is nie.

10

2.2.1 Belasting betaal

BEWERKING	ANTWOORD
-840 000 ✓ – 70 000 ✓ – 50 000 ✓ OF 840 000 + 70 000 + 50 000 <i>Aanvaar T-rekening berekeninge / merk slegs een opsie</i>	(960 000) ✓ <i>Ignoreer hakies by finale antwoord</i> <i>Bewerking</i> <i>Een deel korrek</i>

4

2.2.2 Bedryfswins voor verandering in bedryfskapitaal

BEWERKINGS	ANTWOORD
1 960 000 + 840 000 2 800 000 ✓✓ + 85 000 ✓ + 102 000 ✓ OF	
Wins voor belasting (1 960 000 + 840 000)	2 800 000 twee punte
Aansuiwering vir:	
Waardevermindering	85 000 een punt
Rente uitgawe	102 000 een punte
	2 987 000 ✓ <i>Bewerking</i> <i>Een deel korrek</i>

5

2.3.1 Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite

<i>Bewerking een deel korrek</i>	60 000 ✓
Aankoop van vaste bates (12 946 950✓ + 85 000✓ + 995 000✓ – 12 116 950✓) of (-12 946 950 – 85 000 – 995 000 + 12 116 950) Merk een opsie	(1 910 000) ✓ <i>Een deel korrek</i>
Opbrengs uit verkoop van vaste bates	995 000 ✓
Afname/ Verval van finansiële bates (78 000 x 100/8)	975 000 ✓✓

9

NASIENRIGLYNE	REKENINGKUNDE (VRAESTEL 1)	GR12 0626
----------------------	---	------------------

2.3.2	Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite Bewerking en een deel korrek	(2 659 000) ✓	
	Opbrengs uit aandele uitgereik	0	
	Terugkoop van aandele	(1 584 000) ✓	
	Verandering in lening (2 300 000 – 1 225 000)	(1 075 000) ✓✓	4

2.4.1 % bedryfswins op verkope

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\frac{2\,824\,000}{8\,100\,000} \times \frac{100}{1}$	35% ✓✓ Aanvaar ook 34,86% en 34,9% Een deel korrek x 100 is nie een deel korrek nie % nie nodig

2.4.2 Vuurproefverhouding

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\frac{3\,400\,000 \checkmark - 1\,100\,000 \checkmark}{2\,300\,000} \text{ Twee punte}$	1,9 : 1 ✓ aanvaar ook 1,93 : 1

2.4.3 Solvensieverhouding

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\frac{(12\,946\,950 \checkmark + 3\,400\,000 \checkmark)}{16\,346\,950} \text{ Twee punte}$	6,8 : 1 ✓ Aanvaar ook 6,77 : 1 Een deel korrek

2.5 Die direkteure het besluit om 'n groot terugbetaling op die verbandlening te maak. Noem TWEE bronne van fondse waarmee die terugbetaling gefinansier kan word. Haal syfers aan.

Bron van finansiering	Syfers
Vaste deposito verval ✓	975 000 ✓ sien 2.3.1
Verkoop van grond en geboue ✓	995 000 ✓

Moenie ander antwoorde aanvaar nie.

TOTALE PUNTE**46****SA EXAM PAPERS**

Proudly South African

NASIENRIGLYNE	REKENINGKUNDE (VRAESTEL 1)	GR12 0626
----------------------	---	------------------

VRAAG 3

3.1	3.1.1	Opbrengs op totale kapitaal aangewend /aanvaar OOTKA	✓
	3.1.2	Likiditeit	✓
	3.1.3	Opbrengs op aandeelhouersekuiteit / aavaar OOAHE	✓

3

3.2.1 Haal aan en verduidelik TWEE finansiële aanwysers wat toon dat die maatskappy NIE sy uitgawes effektief bestuur NIE.

Finansiële aanwyser ✓ ✓ Syfers en neiging ✓ ✓

- % bedryfsuitgawe op verkope styg van 20,5% tot 22,8%/11,2%/ met 2,3% punte.
- % bedryfswins op verkope daal van 19,8% tot 17,2%/13,1%/ met 2,6% punte

Moenie winsopslag % of % netto wins op verkope aanvaar nie aangesien dit verbeter.

3.2.2 Sommige aandeelhouders is tevrede met die beheer van die bedryfskapitaal van die maatskappy. Haal DRIE finansiële aanwysers aan, met syfers, om dit te ondersteun.

Finansiële aanwyser ✓ ✓ ✓ Syfers en neigings ✓ ✓ ✓

- Bedryfsverhouding styg van 1,6 : 1 na 2,3 : 1
- Voorraadhouingsperiode daal van 102 dae na 60 dae
- Voorraadomsetsnelheid styg van 5 keer na 8 keer

Moenie debiteure invorderingsperiode of krediteurebetalingstermyn aanvaar nie.

3.2.3 Lewer kommentaar op die dividend-uitbetalingsbeleid. Voorsien EEN punt met syfers.

Finansiële aanwyser en syfers ✓

- Dividenduitbetalingskoers styg (van 69%) na 107%/met 38% punte/(55%)

Verduideliking ✓✓

- Direkteure gebruik behoue inkomstefondse vir styging in uitbetalings om aandeelhouders gelukkig te hou./ Om aandeelhouders gelukkig te hou/tevrede te stel
- Geen toekomsplanne / geen groei planne / uitput van behoue inkomste van vorige jaar / Geen inkomste teruggehou in besigheid / 0 % behou.
- Meer dividend verklaar as wins en gebruik behoue inkomste om dividend te verklaar, VPA van 158 sent minder as DPA van 169 sent(DPA meer as die VPA)

Aanvaar alternatiewe antwoorde

'n Aandeelhouer wil sy aandele verkoop om in 'n 5-jaar-vaste deposito by sy bank te belê. Verduidelik of dit 'n wyse besluit is.

Finansiële aanwyser en syfer ✓

- Opbrengs op Aandeelhouersekuiteit styg (van 18%) tot 20,9%/met 2,9%/ met 16% punte

Enige een geldige verduideliking ✓✓

- Opbrengs op Aandeelhouersekuiteit van 20,9% is hoër as die rente op vaste deposito van 11%.
- Aandeelhouders sal nie 'n beter opbrengs op alternatiewe beleggings ontvang nie. Dit is nie 'n wyse besluit nie.

6

NASIENRIGLYNE

REKENINGKUNDE

(VRAESTEL 1)

GR12 0626

3.2.4 Voorsien advies aan die raad van direkteure of hulle meer aandele moet uitreik of 'n addisionele langtermynlening moet aangaan om die maatskappy se bedrywighede te befonds. Haal TWEE finansiële aanwysers met syfers aan.

Finansiële aanwyser no 1 met syfers en neigings ✓

Skuld-ekwiteitsverhouding styg (van 0,8: 1) tot 2,5: 1

Verduideliking ✓

Dui 'n hoë risiko vir die besigheid aan. / Te veel geleende kapitaal.

Finansiële aanwyser no 2 met syfers en neiging ✓

Opbrengs op totale kapitaal aangewend het gedaal (van 12,7%) tot 10,2 %/ 2,5%/ met 19.7% punte.

OOTKA vergelyk met die rentekoers op lening ✓

Opbrengs op totale kapitaal aangewend van 10,2% is laer as die rente op lening van 13%.

Verduideliking ✓

Hierdie dui op 'n negatiewe hefboom.

Advies ✓

Hulle behoort meer aandele uit te reik.

Maks -1 vir oorbodige ekstra finansiële aanwysers wat genoem word.

6

3.2.5 Bereken die minimum aantal aandele wat Judy in Maart 2026 moet koop om beheer oor die maatskappy te kry.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\begin{array}{rcl} 3\,000\,000 - 310\,000 & & 2\,100\,000 - 310\,000 \\ 2\,690\,000 \times 51/100 & & (1\,790\,000 \times 46/100) \\ 1\,371\,900 \checkmark\checkmark & - & 823\,400 \checkmark\checkmark \end{array}$ OF $(2\,690\,000 \times 50\%) + 1$ $1\,345\,001 - 823\,400$ Twee punte twee punte	$548\,500 \checkmark$ OF $521\,601$ Een deel korrek

5

Judy wil die addisionele aandele teen R8.50 koop. Gee TWEE redes waarom jy haar NIE sal ondersteun NIE.

Vergelyk aankoopprys van R8,50 met Markprys ✓ Rede ✓

Vergelyk aankoopprys van R8,50 met NBW ✓ Rede ✓

- Sy bied R8,50 (850 sent) terwyl die markwaarde R15,90 (1 590 sent) is. Dit is laer as die markprys; die maatskappy sal moontlik ekwiteit verloor.
- Die prys van R8,50 (850 sent) is laer as die Netto bate waarde (NBW) van R10,50 (1 050 sent). Dit sal die waarde van die bestaande aandele laat daal.

4

TOTALE PUNTE

34

SA EXAM PAPERS

Proudly South African

NASIENRIGLYNE	REKENINGKUNDE (VRAESTEL 1)	GR12 0626
----------------------	---	------------------

VRAAG 4

4.1	4.1.1	B	✓
	4.1.2	D	✓
	4.1.3	A	✓

3

4.2 KORPORATIEWE BESTUUR

4.2.1	Watter dokument word deur 'n publieke maatskappy gebruik om nuwe aandele aan die publiek te bied?
	• Prospektus ✓

1

4.2.2	Hoe kan Jelle Logistics sy vastebatebestuurstelsel verbeter? Verskaf TWEE punte.
	Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓ Deelpunte vir onvolledige/gedeeltelik korrekte antwoorde • Gebruik unieke uitkenningsmetodes bv. strepieskodes, OR-kodes, (RFID tags)/opsporingstoerusting (ligging en status). • Gebruik outomatiese in- en uitklok stelsels om foute te verminder en gebruik effektief te monitor. • Gebruik 'n vastebatebestuurstelsel/sagteware. • Doen gereelde oudits en hou rekords. • Doen fisiese oudits om die rekords te vergelyk met die werklike bates. • Hou bateregister/ Hou gedetailleerde rekords van aankoopdatums, waardes, plek/ligging en waardevermindering. • Skeduleer gereelde inspeksies om leeftyd van bates te verleng en hoë koste-aftye te voorkom. / gereelde instandhouding • Gebruik inligting om bates te identifiseer wat onderpresteer en herstel of vervang moet word. • Verseker alle gebruikers verstaan die stelsel en prosedures sodat dit wydverspreid aanvaar word.

4

SA EXAM PAPERS

Proudly South African

NASIENRIGLYNE

REKENINGKUNDE

(VRAESTEL 1)

GR12 0626

4.2.3

Wat is die rol van die raad van direkteure/direksie, in korporatiewe bestuur. Verskaf TWEE punte.

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓

deelpunte vir onvolledige / gedeeltelik korrekte antwoorde

- Die direksie bepaal die maatskappy se langtermyn doelwitte, en verseker dat dit strook met die maatskappy se missie en waardes.
- Hulle stel 'n raamwerk op om risiko's wat 'n invloed op die maatskappy kan hê te identifiseer, assesser en bestuur.
- Die direksie monitor die maatskappy se prestasies teen die doelwitte en hou bestuur aanspreeklik vir resultate.
- Hulle verseker dat die maatskappy met integriteit optree en voldoen aan etiese standaarde en wetlike vereistes.
- Die direksie verseker deursigtigheid in kommunikasie en openbaar relevante inligting aan aandeelhouders en belanghebbendes.
- Die direksie is verantwoordelik vir die aanstel, afdank en evaluering van die HUB en ander top uitvoerende direkteure.
- Hulle stel beleid en prosedures op om die maatskappy se bedrywighede te bestuur en verseker nakoming van wette en regulasies.
- Die direksie hou toesig oor die toekenning van die maatskappy se hulpbronne, ingesluit kapitaaluitgawes en beleggings.
- Hulle verteenwoordig die belange van die aandeelhouders en ander belanghebbendes, insluitende werknemers, klante en die gemeenskap.
- Stel vergoeding vas: Die direksie bepaal die uitvoerende vergoeding en verseker dat dit strook met die prestasie en algehele sukses van die maatskappy.
- Hulle moet die maatskappy se begroting en groot finansiële besluite goedkeur.
- Die direksie verseker die akkuraatheid en betroubaarheid van die maatskappy se finansiële verslagdoening.
- Hulle ontwikkel en implementeer opvolgplanne vir sleutel leierskap posisies.
- Die direksie vestig beleid om moontlike botsing van belange tussen direkteure, beamptes en werknemers aan te spreek.

4

SA EXAM PAPERS

Proudly South African

NASIENRIGLYNE

REKENINGKUNDE

(VRAESTEL 1)

GR12 0626

4.3 OUDITVERSLAG

4.3.1

Waarom is dit 'n vereiste volgens die Maatskappywet dat publieke maatskappye deur 'n onafhanklike ouditeur geoudit moet word? Verskaf TWEE punte.

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓

deelpunte vir onvolledige/gedeeltelik korrekte antwoorde

- Om die belange van aandeelhouders en potensiële beleggers te beskerm.
- Om te verseker dat alle publieke maatskappye voldoen aan dieselfde standaarde vir finansiële verslagdoening en aanspreeklikheid.
- Om areas waar interne kontroles en finansiële prosesse kan verbeter te identifiseer/uit te wys.
- Dit demonstreer dat die maatskappy se finansiële inligting betroubaar is.

4

4.3.2

Wat is die belangrikheid van die verwysing na GR (SA)?

Enige EEN geldige punt ✓✓ deelpunte vir onvolledige/gedeeltelik korrekte antwoorde.

- Dit gee versekering aan die lesers dat die oudit behoorlik gedoen is.
- Om te wys dat die oudit deur professionele persone met GR kwalifikasies gedoen is.
- Verseker werkgewers wêreldwyd van die professionele persone se hoë standaard van bevoegdheid en kundigheid.

2

4.3.3

Watter aksie sal Dossy & Vuyi moet uitvoer om die donasies en advertensiesyfers in die finansiële state te verifieer? Verskaf EEN punt.

Enige EEN geldige punt ✓✓ deelpunte vir onvolledige /gedeeltelik korrekte antwoorde

- Onderzoek die finansiële rekords van die besigheid – eksterne oudit/ Onderzoek 'n steekproef van donasies se rekords (brondokumente) en enige geskrewe kommunikasie/ Hersien waardasies en dokumentasies wat die billike markwaarde bevestig. (vir groot nie-kontant donasies).
- Assesseer die interne kontroles van die besigheid.
- Assesseer die rekeningkundige beginsels wat deur die besigheid gebruik word.
- Bevestig met eksterne verskaffers of advertensie agentskappe dat die diens wel verskaf is vir die ooreengekome prys.
- Notules van goedkeuring van advertensies/donasies / Magtiging van transaksies.

2

TOTALE PUNTE

20

SA EXAM PAPERS

TOTAAL: 150

Proudly South African